

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Neopomenutelný dědic a jeho nároky

Ne v každé rodině jsou vztahy mezi rodiči a jejich potomky nejlepší a někdy se dokonce situace vyvine tak, že se rodič rozhodne svého nezdárného potomka vydědit a zbavit jej tak nároků, které mu garantuje zákon jako neopomenutelnému dědici.

Ne v každé rodině jsou vztahy mezi rodiči a jejich potomky nejlepší a někdy se dokonce situace vyvine tak, že se rodič rozhodne svého nezdárného potomka vydědit a zbavit jej tak nároků, které mu garantuje zákon jako neopomenutelnému dědici.

Neopomenutelným dědicem je potomek zůstavitele, a to jak zletilý tak nezletilý. Potomkem zde není míněn pouze potomek v prvním stupni, tedy dítě zůstavitele, ale i potomek druhého či dalšího stupně. Vzhledem k tomu, že současná právní úprava poskytuje ochranu neopomenutelným dědicům a to tak, že stanoví jejich povinný podíl při dědění. Nezletilým potomkům se musí dostat aspoň tolik, kolik činí jejich dědický podíl ze zákona, a zletilým potomkům aspoň tolik, kolik činí jedna polovina jejich dědického podílu ze zákona.

V souvislosti s existencí této zákonné ochrany neopomenutelných dědiců, musí zůstavitel k tomu, aby dosáhl vyloučení potomka z dědické posloupnosti, učinit jednostranný právní úkon, který se nazývá vyděděním a jehož následkem je, že se neopomenutelnému dědici nedostane zákonem vymezeného podílu nebo se mu dostane menšího podílu, než na který by měl jako neopomenutelný dědic nárok. Pokud by tento úkon zůstavitel neučinil a ve své závěti neopomenutelné dědice opomenul, pak by tato závěť byla zcela nebo zčásti neplatná, pokud by se její neplatnosti daný neopomenutelný dědic dovolal. Jestliže tak neopomenutelný dědic učiní a neplatnosti závěti se dovolá, v rozsahu jeho dědického nároku se uplatní dědění ze zákona. Neopomenutelný dědic má poté nárok nejen na svůj podíl v penězích, ale také na svůj podíl na právech a povinnostech, jež tvoří předmět dědění.

Občanský zákoník podrobně stanoví podmínky, jež musí zůstavitel splnit pro formální bezvadnost právního úkonu vyděděním. Základní je požadavek, aby zůstavitel uvedl důvod vyděděním a to takovým způsobem, aby za situace, kdy později vznikne spor ohledně platnosti vyděděním, byl tvrzený důvod vyděděním soudně přezkoumatelný. Podle § 469a odst. 1 občanského zákoníku může zůstavitel vydědit potomka ze čtyř taxativně stanovených důvodů, a to pokud v rozporu s dobrými mravy neposkytl zůstaviteli potřebnou pomoc v nemoci, ve stáří nebo v jiných závažných případech (odst. 1., písm. a), pokud o zůstavitele trvale neprojevuje opravdový zájem, který by jako potomek projevoval měl (odst. 1., písm. b) pokud byl odsouzen pro úmyslný trestný čin k trestu odnětí svobody v trvání nejméně jednoho roku (odst. 1., písm. c) nebo pokud trvale vede nezřízený život (odst. 1., písm. d). Pokud jde o vyděděním nezletilého potomka, tak se soudy zabývají důvodností tohoto právního úkonu a zkoumají jednak, zda se nezletilý choval způsobem uvedeným v ustanovení § 469a odst. 1 písm. a), b), d) občanského zákoníku a také hodnotí to, zda s ohledem na věk vyděděného, jeho rozumové schopnosti a volní vlastnosti od něho bylo možno chování vylučující vyděděním požadovat.

Vyděděním může zůstavitel vyloučit potomka z dědického práva ohledně celého majetku nebo jen jeho části. Podmíněné vyděděním je, vzhledem k požadavku existence důvodu vyděděním a jeho uvedení v listině o vyděděním, nepřipustné. Podle § 469 odst. 2 může zůstavitel důsledky vyděděním rozšířit i na potomky vyděděného dědice.

Další články:

- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)
- [Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků](#)
- [Vyčlenění rodinných nemovitostí \(i v podobě podílu v bytovém družstvu\) do svěřenského fondu](#)
- [Sport versus EU - aktuální sportovní kauzy rozhodované Soudním dvorem EU](#)
- [Dokazování negativních skutečností ve sporném řízení](#)
- [Neoprávněný odběr elektřiny - překvapení vlastníka?](#)